

**UCHWAŁA NR XVII/98/2020
RADY GMINY NOWA KARCZMA**

z dnia 12 lutego 2020 r.

**w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Nowa Karczma na lata 2020 –
2022.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.) Rada Gminy Nowa Karczma uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się: „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Nowa Karczma na lata 2020 – 2022” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowa Karczma.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Gminy**

Marek Wołoszyk

Uzasadnienie

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Nowa Karczma na lata 2020 – 2022 określa sposób realizacji zadań własnych gminy o których mowa w art. 6. ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W programie przewidziano kontynuację zadań realizowanych w latach 2017 – 2019. Uwzględniono przede wszystkim zadania związane z prowadzeniem profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o której mowa powyżej, do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Wobec powyższego niniejszą uchwałę należy uznać za konieczną i uzasadnioną.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Nowa Karczma na lata 2020 – 2022

I. WSTĘP

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390, z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako „jednorazowe lub powtarzające się wspólnie działania lub zamierzenia naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym jego osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy jej członkami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku występowania przemocy w rodzinie ulegają zaburzeniu relacje wewnątrz rodziny, łamane są reguły w zachowaniu poszczególnych członków rodziny, stają się niezgodne z normami prawnymi i moralnymi. Rodzina nie jest w stanie realizować swych podstawowych zadań.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie rzadki jest incydem jednorazowym, najczęściej ma charakter długotrwały i cykliczny. Może przybierać różne formy: od przemocy fizycznej przez psychiczną, seksualną po przemoc ekonomiczną czy zaniedbanie.

Niniejszy Program ma charakter długotrwały. Zadania w większości są zadaniami zgodnymi z zasadą realizmu i możliwościami gminy Nowa Karczma.

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY NOWA KARCZMA

W trakcie realizacji poprzedniego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Nowa Karczma na lata 2017 – 2019 gromadzono dane dotyczące przemocy. Oszacowanie skali zjawiska było możliwe dzięki procedurze „Niebieskie Karty” i współpracy między służbami – realizatorami programu.

Z danych za lata 2017 – 2019 Komisariatu Policji w Liniewie wynika, że zmniejsza się liczba zaistniałych interwencji domowych. Potwierdzają to dane z poniższej tabeli.

Tabela 1.

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez Komisariat Policji w Liniewie (ogółem)	174	155	141
Liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez Komisariat Policji w Liniewie na terenie Gminy Nowa Karczma	76	59	43

Dane własne Komisariatu Policji w Liniewie.

Również jest malejąca tendencja, chociaż niewielka, w liczbach do wszczętych procedur „Niebieskie Karty”. Obrazuje to tabela Nr 2.

Tabela 2.

l.p.	Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
1.	Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	14	11	12
2.	Liczba rodzin w których zachowanie sprawcy miało bezpośredni związek z alkoholem	12	5	8

Dane własne Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Nowej Karczmie

W większości przypadków sprawcy w chwili popełnienia przestępstwa znajdowali się pod wpływem alkoholu. Na terenie Gminy Nowa Karczma przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym. Obala się mit, że problem przemocy dotyczy wyłącznie rodzin dysfunkcyjnych i będących w trudnej sytuacji bytowej.

Tabela 3. Najważniejsze działania ZI podjęte wobec rodzin, w których występuje przemoc.

Rodzaj działania	2017	2018	2019
Porada psychologiczna	5	8	7
Porada prawna	7	7	3
Pomoc materialna z pomocy społecznej	5	3	4
Przydzielenie asystenta rodziny	-	1	2
Działania mające na celu leczenie odwykowe sprawcy przemocy	8	4	8
Udział sprawcy przemocy w programie korekcyjno – edukacyjnym	-	1	1
Zawiadomienie policji lub prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	5	4	6

Dane własne Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Nowej Karczmie

Wszystkie osoby doznające przemocy otrzymują informację o możliwości skorzystania z różnych form wsparcia, nie wszyscy jednak decydują się na wskazaną im pomoc. Optymizmem napawa fakt, że dwóch sprawców przemocy w ostatnich latach przeszło program korekcyjno - edukacyjny. Tego typu program jest realizowany co jakiś czas przy Punkcie Interwencji Kryzysowej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie.

Tabela 4.

Wyszczególnienie	Mężczyźni			Kobiety			Dzieci		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Ofiary przemocy w rodzinie	2	1	1	11	5	9	12	1	12
Sprawcy przemocy w rodzinie	11	5	9	2	1	1	-	-	-

Dane własne Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Nowej Karczmie

Jak ilustruje tabela nr 4 sprawcy przemocy to przede wszystkim mężczyźni, aczkolwiek sporadycznie zdarzają się też kobiety.

Sprawca przemocy nie kieruje swej agresji bezpośrednio wobec dzieci, ale te mimo tego, że są jej świadkami i przebywają w dysfunkcyjnej rodzinie, stają się również ofiarami przemocy.

Mimo przytoczonych powyżej danych trudno jest w sposób jednoznaczny i bardziej precyzyjny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy. W wielu rodzinach dochodzi do przemocy, która jest ukrywana, a przez to nie ujęta w statystykach. Mając na uwadze powyższe, konieczne jest zaplanowanie i kontynuowanie działań w oparciu o niniejszy Program w celu poprawy funkcjonowania rodzin oraz skoordynowania działań instytucji i organizacji działających w obszarze przemocy.

Na podstawie przedstawionych w tym dziale danych stwierdzić można, że jest konieczna realizacja następujących działań:

1. Kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie Gminy Nowa karczma, które będą obejmować wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemu przemocy domowej zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczeniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucji.
2. Należy prowadzić działania edukacyjne, których celem jest upowszechnianie wiedzy odnośnie problemu przemocy w rodzinie, w tym jej form oraz sposobów radzenia sobie z problemem.
3. Wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzicami borykającymi się z problemem przemocy.

4. Przeprowadzenie szkolenia dla nauczycieli w ramach pomocy krzywdzonym uczniom oraz procedury „Niebieskie Karty” w szkole.

5. Przeprowadzenie badań wśród mieszkańców gminy i uczniów miejscowych szkół.

III. CELE PROGRAMU

1. Cel główny:

Celem głównym Programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

2. Cele szczegółowe:

- a) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy,
- b) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec stosujących przemoc w rodzinie,
- c) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

3. Realizacja celów szczegółowych Programu.

- a) **Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy.**

Działania:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy ,
- współpraca z mediami w zakresie propagowania zachowań bez przemocy oraz zmiany postrzegania zjawiska przemocy w rodzinie,
- zajęcia wychowawcze i programy edukacyjne na temat przemocy w szkołach,
- profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

b) Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działania:

- udzielenie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno – edukacyjnych oraz poradnictwa specjalistycznego,
- kierowanie wniosków do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego sprawców przemocy nadużywających alkoholu,
- stosowanie procedury, „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty,
- występowanie z zawiadomieniem do Policji lub Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w art. 2 pkt.2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

c) Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Działania:

- zwiększenie możliwości dostępu do poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego, prawnego, socjalnego,
- nawiązywanie i utrwalanie współpracy z przedstawicielami poszczególnych służb i instytucji,
- realizacja programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- udzielanie interwencyjnego schronienia ofiarom przemocy,
- zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom,
- prowadzenie edukacji wśród osób doznających przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do :

- rodzin i osób, które ze względu na przemoc w rodzinie wymagają wsparcia społecznego,
- osób stosujących przemoc w rodzinie,
- świadków przemocy w rodzinie,
- osób zagrożonych przemocą,
- dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnej,
- przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielenia pomocy w sytuacji przemocy.

V. REALIZATORZY PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar

Przemocy w Rodzinie dla Gminy Nowa Karczma na lata 2020-2022 będzie realizowany przez instytucje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Są nimi:

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policja,
- Kluby Środowiskowe,
- placówki oświatowe – szkoły, przedszkola,
- zakład opieki zdrowotnej,
- PCPR,
- Sąd Rejonowy w Kościerzynie,
- Prokuratura Rejonowa w Kościerzynie.

Działania wyznaczone w Programie będą miały charakter ciągły.

VI. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU

Są nimi:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- silne więzi rodzinne,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

VII. ZAGROŻENIA W REALIZACJI PROGRAMU

Należy wymienić przede wszystkim:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- brak współpracy w rodzinie w zakresie przewyciężenia kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,

- niedostateczna infrastruktura socjalna w gminie,
- zbyt mała współpraca interdyscyplinarna,
- brak motywacji ekonomicznej dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

VIII. MONITOROWANIE SPRAWOZDAWCZOŚCI I FINANSOWANIE PROGRAMU

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość. Zespół Interdyscyplinarny do 28 lutego każdego roku będzie przekładał Wójtowi Gminy Nowa Karczma sprawozdanie z realizowanego Programu.

Do sprawozdania zostaną wykorzystane następujące wskaźniki

- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie,
- liczba rodzin objętych poradnictwem oraz liczba udzielonych porad,
- liczba przeprowadzonych interwencji domowych,
- liczba wypełnionych „Niebieskich Kart”,
- liczba osób ukaranych z powodu stosowania przemocy w rodzinie,
- liczba dzieci w rodzinach zastępczych,
- liczba rozmów przeprowadzonych z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc,
- liczba osób, które wzięły udział w programach korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy,
- liczba wystąpień do Policji lub Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,

Źródłem finansowania działań będą własne środki gminne oraz pozyskiwane z zewnątrz.